

ЖИТОМИРСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ СЕЛЕКЦІЯ ТА НАСІННИЦТВО ПОЛЬОВИХ КУЛЬТУР

Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство 0811 Crop and livestock production
Спеціальність	201 Агрономія Agronomy
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Обсяг та форма семестрового контролю	Кількість кредитів ЄКТС – 3. Загальна кількість годин – 90, із яких: лекцій – 14 год., практичних занять – 16 год. Форма семестрового контролю – іспит.
Мова викладання	Державна

Викладач **Немерицька Людмила Вікторівна**

Посада	Викладач
Науковий ступінь	Кандидат біологічних наук
Вчене звання	доцент
Контактний тел.	097 648 41 46
E-mail	luda.nemerizka72@ukr.net
Робоче місце	Ауд. 14

Статус дисципліни	Обов'язкова освітня компонента ОПП циклу професійної підготовки (ОК 30)
Час та місце проведення	Відповідно до розкладу
Кількість кредитів	3 кредити (90 год.)
Форма контролю	Іспит
Сторінка дисципліни в Інтернеті	Житомирський агротехнічний коледж https://learn.zhatk.zt.ua/ Освітній портал

Пререквізити освітньої компоненти

Вивчення освітньої компоненти ґрунтується на знаннях здобувачів освіти із наступних дисциплін: «Фізіологія рослин», «Ботаніка», «Загальне і меліоративне землеробство».

Постреквізити освітньої компоненти

Перелік освітніх компонент, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну: «Кормовиробництво та луковництво», «Рослинництво», «Агрохімія».

Мета та завдання вивчення освітньої компоненти

Мета: вивчити методи щодо створення сортів і гібридів польових культур у поєднанні з високим потенціалом урожайності, якості продукції, стійкості до шкідливих мікроорганізмів, різним змінам природно-кліматичних умов, придатних для вирощування на основі інтенсивних технологій, а також удосконалення організації насінництва з метою покращення якості насіння.

Завдання: усвідомлення прийомів і методів щодо створення і впровадження в сільськогосподарське виробництво високопродуктивних сортів і гібридів польових культур, які повинні відповідати вимогам інтенсивних технологій, характеризуватись комплексом господарсько-цінних ознак, бути відносно стійкими проти шкідливих мікроорганізмів, несприятливих умов навколишнього середовища та бути придатними до механізованого збирання, задовольняючи при цьому вимоги харчової промисловості.

Заплановані результати навчання

Після вивчення освітньої компоненти здобувачі освіти повинні:

знати: основи генетики; основні методи селекції; організацію селекційного процесу; районовані сорти вирощуваних культур своєї ґрунтово - кліматичної зони; загальні питання насінництва; інтенсивні технології вирощування насіння сільськогосподарських культур;

уміти: проводити цілеспрямовану гібридизацію з метою отримання сортів і гібридів польових культур з комплексом господарсько-цінних ознак; своєчасно запроваджувати в господарствах різних форм власності сортозаміну і сортооновлення; працювати з насінницькою документацією; організовувати процеси очищення, сушіння і сортування насіння.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє компонента

Компетентності

Загальні:

ЗК 04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Фахові:

ФК 01. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плідівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).

ФК 2. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати

	технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.
Програмні результати навчання	<p>ПРН 9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.</p> <p>ПРН 12. Проєктувати й організувати технологічні процеси вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур відповідно до встановлених вимог.</p>

Роль освітньої компоненти у формуванні соціальних навичок (soft skills)

Вивчення освітньої компоненти забезпечує формування у здобувачів вищої освіти низки соціальних навичок: комунікативність, допитливість, ініціативність, планування, критичне та логічне мислення; здатність брати на себе відповідальність; самоорганізованість, адаптивність та уміння працювати в команді; уміння працювати з інформацією та приймати рішення.

План вивчення освітньої компоненти

№	Назва теми	Форма вивчення та кількість годин	Завдання до самостійної роботи студента (СРС)
1	Роль селекції в створенні нових сортів та її зв'язок з іншими науками	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), СРС (6 год)	Економічна ефективність селекції, перетворення її на безпосередній засіб виробництва. Розвиток і досягнення селекції в Україні
2	Вчення про сорт і вихідний матеріал	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), СРС (8 год)	Роль сорту та гібриду в інтенсифікації землеробства. Поняття про сорт, гібрид. Поняття про вихідний матеріал у селекції рослин. Світові центри походження і формотворення культурних рослин
3	Поняття про адаптивну селекцію	Практичне заняття (2 год), СРС (8 год)	Еколого-генетичні проблеми сучасного рослинництва. Основні типи адаптації рослин. Проблеми адаптивної селекції
4	Гібридизація як метод створення селекційного матеріалу	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), СРС (8 год)	Методика і техніка схрещування при гібридизації. Принципи підбору батьківських пар для схрещування. Особливості внутрішньовидової і віддаленої гібридизації

5	Наукові основи насінництва.	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), СРС (8 год)	Етапи розвитку насінництва в Україні. Організація насінництва за кордоном
6	Сортові та врожайні властивості насіння	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), СРС (6 год)	Сорт і гетерозисний гібрид як об'єкти насінництва. Залежність рівня врожайності від якості насіння. Різноманітність насіння та її значення в насінництві
7	Система насінництва польових культур	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), СРС (8 год)	Система насінництва зернових культур. Система насінництва багаторічних трав. Система насінництва соняшнику. Система насінництва картоплі
8	Сортозаміна і сортооновлення	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), СРС (8 год)	Поняття про сортозаміну, її вплив на врожайність сільськогосподарських культур. Строки сортооновлення та врожайність сільськогосподарських культур

Методи викладання

Словесні методи (лекція, розповідь-пояснення); практичні методи (робота з навчально-методичною літературою, виконання практичних робіт); методи формування пізнавальних інтересів (навчальні дискусії, тестування); методи стимулювання (роз'яснення мети вивчення предмета, висування вимог, заохочення); інформаційні методи (мультимедійні презентації).

Терміни виконання та перескладання

Усі навчальні завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін відповідно розкладу. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбувається за наявності поважних причин з дозволу завідувача відділення; практичні роботи, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (30%). Порядок повторного проходження контрольних заходів в коледжі регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу в ЖАТФК» та «Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів освіти в ЖАТФК» <https://zhatk.zt.ua/dostup-do-publichnoyi-informacziyi/osvitnya-diyalnist/> Відповідно до локальної нормативної бази повторне складання підсумкового контролю допускається не більше двох разів: один раз викладачу, другий – комісії за участю завідувача агрономічного відділення та кафедри, відповідальної за реалізацію ОК. Оцінка, яка отримана в результаті другого повторного складання є остаточною. Для підвищення позитивної оцінки з освітнього компоненту складання здійснюється тільки один раз на підставі заяви здобувача освіти.

Академічна доброчесність

Здобувачі освіти мають дотримуватися вимог нормативно-правових актів стосовно академічної доброчесності, що наведені на сторінці «академічна доброчесність» сайту ЖАТФК.

<https://zhatk.zt.ua/wp-content/uploads/2020/11/polozhennya-pro-akadem.dobrochesnist.pdf>

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання завдань поточного та семестрового контролю, контрольної роботи. Виконані навчальні роботи здобувач може перевірити на наявність текстових запозичень, використовуючи програми відкритого доступу <https://zhatk.zt.ua/wp-content/uploads/2024/11/polozhennya-pro-plagiat-popr.1.pdf>

У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його.

Оскарження результатів оцінювання

Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою на директора коледжу, заступника директора з навчальної роботи, завідувача кафедрою. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів освіти в ЖАТФК https://zhatk.zt.ua/wp-content/uploads/2024/12/polozhennya-pro-oczinyuvannya-navchalnih-dosyagnen_compressed.pdf

Контроль знань

Планується проведення поточного контролю під час аудиторних занять, контроль якості виконання СРС, рубіжного контролю у формі захисту практичних робіт, контрольної роботи, підсумкова атестація.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

1. Васильківський С. П., Кочмарський В. С. Селекція і насінництво польових культур : підручник. Біла Церква, 2016. 376 с.
2. Донець М. М. Насінництво з основами селекції : навчальний посібник. Київ, 2017. 337с.
3. Зозуля О. Л., Мамалига В. С. Селекція і насінництво польових культур. Київ, 2003. 186 с.
4. Молоцький М. Я., Васильківський С. П., Князюк В. І., Власенко В. А. Селекція і насінництво сільськогосподарських рослин : підручник. Київ : Вища школа, 2006. 463 с.
5. Молоцький М. Я., Васильківський С. П., Князюк В. І. Селекція та насінництво польових культур : практикум. Біла Церква, 2008. 192 с.
6. Молоцький М. Я., Бугайов В. Д., Васильківський С. П. Спеціальна селекція польових культур : навчальний посібник. Біла Церква, 2010. 368 с.
7. Насінництво й насіннезнавство сільськогосподарських культур / За ред. М. М. Гаврилюка. К. : Аграрна наука, 2013. 238 с.
8. Насінництво й насіннезнавство польових культур / За ред. М. М. Гаврилюка. К.: Аграрна наука, 2007. 216 с.
9. Спеціальна селекція і насінництво польових культур : навчальний посібник / За ред. акад. В. В. Кириченка. Харків, 2010. 462 с.
10. Чекалін М. М., Тищенко В. М., Баташова М. Є. Селекція і генетика окремих культур : навчальний посібник. Полтава, 2008. 368 с.
11. Шемавн'юв В. І., Ковалевська М. І., Мороз В. В. Насінництво польових культур: навчальний посібник. Дніпропетровськ: ДДАУ, 2014. 232с.